

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4125/2022
11.10.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Весне Субић, председника већа, Зорана Хацића и Весне Мاستиловић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Марковић, адвокат из ..., против туженог „НИС“ а.д. Нови Сад, чији је пуномоћник Бранислав Грујић, адвокат из ..., ради накнаде штете, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1598/22 од 17.06.2022. године, у седници већа одржаној 11.10.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1598/22 од 17.06.2022. године.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев тужиоца за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1598/22 од 17.06.2022. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Панчеву П1 191/20 од 16.11.2021. године, којом је усвојен тужбени захтев и обавезан тужени да тужиоцу исплати: 1) на име разлике између изгубљене зараде – ренте и новчане накнаде НСЗ и исплаћене инвалидске пензије, одређене новчане износе, са законском затезном каматом од доспелости сваког појединачног месечног износа до исплате, све ближе одређено у овој тачки става првог изреке првостепене пресуде, 2) на име накнаде штете због изгубљене зараде у виду новчане ренте за убудуће месечни износ од 79.606,87 динара, са законском затезном каматом од сваког 01. у текућем месецу за претходни месец, од дана пресуђења док за то постоје законски услови, као и да му накнади трошкове парничног поступка у износу од 549.202,23 динара. Ставовима другим и трећим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, из свих законских разлога, са предлогом да се о

ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној применом члана 404. Закона о парничном поступку.

Тужилац је поднео одговор на ревизију.

Ревизија је дозвољена применом члана 403. став 3. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/2011... 10/2023, у даљем тексту: ЗПП), због чега није било места оцени дозвољености изузетне ревизије применом члана 404. ЗПП.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. ЗПП, Врховни суд је оценио да ревизија туженог није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом нису учињене ни друге битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. ст. 1. и 2. ЗПП, због којих се ревизија може изјавити.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је био код туженог у радном односу од 1987. године, а дана 27.03.1990. године задобио је повреду на раду падом са платформе, због које је од 1990. године до 1995. године био на боловању. Решењем РФ за ПИО од 06.11.1995. године разврстан је у III категорију инвалидности, уз признање права на распоређивање на други одговарајући посао, са пуним радним временом и права на новчану накнаду због мање зараде на другом одговарајућем послу. Решењем Републичког фонда за ПИО од 07.11.1995. године тужиоцу је утврђено телесно оштећење од 30% по основу повреде на раду и право на новчану накнаду за телесно оштећење, почев од 16.10.1995. године. Тужилац је анексима уговора о раду закљученим са туженим распоређиван на друге одговарајуће послове.

Између парничних странака закључен је 11.12.1998. године споразум о накнади штете којим се тужени обавезао да тужиоцу, почев од 15.09.1998. године па надаље, за сваки месец, исплаћује накнаду штете у виду разлике у заради коју тужилац остварује на новом радном месту (са 1040 бодова) и оствареног просека зараде упоредних радника ББ, ВВ и ГГ (са 1410 бодова), запослених на пословима за које је тужилац био квалификован пре повређивања. Тужени је тужиоцу уредно исплаћивао ову накнаду све до 15.04.2015. године, када је тужиоцу престао радни однос код туженог због престанка потребе за радом тужиоца услед организационих промена, уз исплату отпремнине. Тужилац није у радном спору побијао решење о отказу уговора о раду. Сви запослени у служби за ... у којој је тужилац радио су проглашени технолошким вишком, па и заштићене категорије. Тужилац није пристао да као инвалид рада обавља посао преко лизинг компаније, али му није због непотписивања анекса уговора о раду престао радни однос.

По престанку радног односа тужилац се пријавио Националној служби за запошљавање, чијим решењем од 28.05.2015. године му је признато право на новчану накнаду у трајању од 12 месеци - од 16.04.2015. године до 15.04.2016. године. Републички фонд за ПИО, Филијала Панчево донео је 06.05.2016. године привремено решење, којим је тужиоцу, кориснику права по основу III категорије инвалидности и преостале радне способности, одређена инвалидска пензија почев од 16.04.2016. године, у висини од 50% инвалидске пензије до дана испуњења услова за стицање

права на старосну, односно инвалидску пензију. Решењем Републичког фонда за ПИО од 18.11.2017. године одређено је да тужиоцу, осигуранику са утврђеном III категоријом инвалидности, не припада новчана накнада због мање зараде на другом одговарајућем послу применом члана 57. став 1. Закона о основама пензијског и инвалидског осигурања, јер тужилац, по својој изјави од 09.11.2017. године, није био распоређен на друго радно место, односно није остваривао зараду по утврђеној инвалидности на другом одговарајућем послу.

Тужбеним захтевом тужилац тражи накнаду штете у висини разлике између изгубљене зараде и примљене новчане накнаде од Националне службе за запошљавање, за период од 16.04.2015. године до 15.04.2016. године, разлику између изгубљене зараде и исплаћене инвалидске пензије за период од априла 2016. године до октобра 2021. године и накнаду штете у виду месечне ренте за убудуће, од дана пресуђења док за то постоје законски услови, у висини разлике између изгубљене зараде и инвалидске пензије коју тужилац прима.

Висина потраживања утврђена је на основу налаза и мишљења судског вештака економско-финансијске струке Наде Сретовић, која је изгубљену зараду тужиоца, због мање зараде коју би тужилац остварио да је радио, за период од 16.04.2015. године до 31.05.2017. године као дана вештачења, обрачунала узимајући у обзир просечну зараду коју су остварили упоредни радници ДД и ЂЂ, запослени код туженог, а потом тај износ (2.969.991,98 динара) умањила за износ исплаћене новчане накнаде Националне службе за запошљавање у периоду од 16.04.2015. године до 15.04.2016. године (348.000,16 динара) и за износ 50% инвалидске пензије која му је исплаћена у периоду од 16.04.2016. године до 31.05.2017. године (493.489,50 динара). На тај начин утврђено је да изгубљена зарада за период од 16.04.2015. године до 31.07.2017. године износи 2.128.502,32 динара. У односу на утврђену изгубљену зараду за последњи месец спорног периода (79.606,87 динара) утврђен је износ будуће ренте у месечном износу.

На овако утврђено чињенично стање, правилно су нижестепени судови применили материјално право из одредби Закона о облигационим односима и оценили да је тужбени захтев основан.

Накнада материјалне штете прописана је одредбом члана 185. Закона о облигационим односима према којој је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала (став 1), а уколико успостављање ранијег стања не уклања штету потпуно, одговорно лице дужно је да за остатак штете да накнаду у новцу (став 2). Обавеза накнаде штете сматра се доспелом од тренутка настанка штете, како је прописано одредбом члана 186. истог закона. Накнада у облику новчане ренте се у смислу одредбе члана 188. ЗОО досуђује по правилу у случају смрти, телесне повреде или оштећења здравља, доживотно или за одређено време (став 1), а новчана рента досуђена на име накнаде штете плаћа се месечно унапред, ако суд не одреди што друго (став 2).

Према одредби члана 195. став 1. ЗОО ко другојем нанесе телесну повреду или му наруши здравље, дужан је накнадити му трошкове лечења или друге потребне трошкове у вези са тим, као и зараду изгубљену због неспособности за рад за време лечења. У том смислу накнада материјалне штете у виду измакле користи од њеног настанка до окончања лечења односи се на губитак у заради коју би оштећени

остваривао да није дошло до повређивања. У смислу члана 189. став 3. ЗОО при оцени висине измакле користи узима се у обзир добитак који се основано могао очекивати према редовном току ствари или према посебним околностима, а чије је остварење спречено штетниковом радњом или пропуштањем. Под изгубљеном зарадом од момента окончања лечења па до момента доношења судске одлуке о накнади штете - сматра се она зарада коју би оштећено лице остварило да није постало потпуно или делимично неспособно за рад, па оштећеном припада право на разлику у заради коју остварује и коју би остваривао да није повређен. Рента је очекивани губитак зараде у моменту доношења судске одлуке па за убудуће, због потпуне или делимичне неспособности за рад. У смислу одредаба члана 188. и члана 195. став 2. ЗОО основ за остварење права на ренту као облика материјалне штете, постоји ако се утврди да оштећени услед претрпљених повреда и нарушења здравља не може да остварује приход од рада који би остваривао да је здрав и да му није умањена радна способност. Ова зарада као вид штете утврђује се на бази чињеница које су познате у моменту доношења судске одлуке и она се утврђује на основу висине зараде коју би лице, које је потпуно или делимично неспособно за рад, остварило у том моменту да је било способно за рад, а коју због одређене неспособности није остварило.

У конкретном случају, тужилац је као запослени код туженог задобио повреду на раду, услед које је разврстан у III категорију инвалидности и признато му је право на распоређивање на други одговарајући посао и право на новчану накнаду због мање зараде. Тужени је тужиоцу, по закљученом споразуму, почев од 15.09.1998. године до престанка радног односа 15.04.2015. године, исплаћивао накнаду штете у виду разлике у заради коју је тужилац остваривао радећи на другим одговарајућим пословима (са 1040 бодова) и оствареног просека зараде упоредих радника код туженог (са 1410 бодова), запослених на пословима за које је тужилац био квалификован пре повређивања. По престанку радног односа 15.04.2015. године, до ког је дошло због престанка потребе за радом тужиоца услед организационих промена код туженог, тужилац је остварио право на новчану накнаду од Националне службе за запошљавање у трајању од 12 месеци, па му је по том основу у периоду од 16.04.2015. године до 15.04.2016. године исплаћен износ од 346.006,16 динара. Решњем РФ за ПИО тужиоцу је одређена инвалидска пензија почев од 16.04.2016. године у висини од 50% инвалидске пензије до дана испуњења услова за стицање права на старосну, односно инвалидску пензију, па је по том основу тужиоцу у периоду до 16.04.2016. године до дана вештачења 31.05.2017. године исплаћен износ од 493.489,50 динара.

Код таквог стања ствари, и по оцени Врховног суда, постоји основ за обавезивање туженог да тужиоцу исплати накнаду штете у виду изгубљене зараде у висини разлике између зараде коју би тужилац остварио да му није престао радни однос код туженог и просечне зараде коју су остварили упоредни радници запослени код туженог, умањене за износ исплаћене новчане накнаде од Националне службе за запошљавање у периоду од 16.04.2015. године до 15.04.2016. године и за износ исплаћене инвалидске пензије у периоду од 16.04.2016. године до дана вештачења 31.05.2017. године, а на даље да му исплаћује будућу штету - ренту у висини износа утврђене изгубљене зараде за последњи месец обрачунатог периода (мај 2017. године). Нема места умањењу утврђеног износа разлике у заради за износ накнаде за телесно оштећење и отпремнине који су тужиоцу исплаћени. Новчана накнада за телесно оштећење коју је тужилац остварио код ПИО фонда није ни у каквој узрочно-последичној вези са правом тужиоца на накнаду штете коју трпи због умањене зараде

на другим одговарајућим пословима услед повреде на раду, а основ за примљену отпремнину није отпао, јер решење о отказу уговора о раду није поништено, нити је тужилац враћен код туженог на рад.

Неосновано се наводима ревизије оспорава пасивна легитимација на страни туженог и истиче да применом Закона о пензијском и инвалидском осигурању који је *lex specialis* у односу на Закон о облигационим односима спорно потраживање по престанку радног односа тужиоца код туженог пада на терет Фонда за ПИО.

Узрок изгубљене зараде тужиоца има свој основ у повреди тужиоца на раду код туженог, па је тужени у обавези да отклони штетне последице у односу на имовину тужиоца у складу са споразумом којим се тужени обавезао да ће тужиоцу исплаћивати накнаду зараде од 15.09.1998. године па надаље за сваки месец, независно од тога што је донео решење којим је тужиоцу престао радни однос, јер тужилац по престанку радног односа код туженог није успео да пронађе нови посао, па није прекинута узрочно-последична веза између штетне радње (претрпљене повреде) и штетне последице у имовини тужиоца настале после престанка радног односа.

Осталим наводима ревизије тужени понавља наводе истакнуте у жалби. Другостепени суд је оценио све жалбене наводе туженог који су били од значаја за правилну одлуку о изјављеној жалби и за своју одлуку је дао јасне и образложене разлоге. Њима се не доводи у сумњу правилност побијане пресуде, због чега ти наводи нису посебно образложени.

Из наведених разлога, применом члана 414. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоцу не припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка, јер састав одговора на ревизију није била нужна радња за одлучивање у ревизијском поступку, па је применом члана 165. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Весна Субић,с.р.**

**За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић**